

провинцията и събира помощи отъ общини и частни лица. Въ резултатъ, обаче, на всичко това, нѣщо по-значително не било получено. Тогава Комисията, разочарована, подала презъ м. ноемврий второ прошение до Народното събрание, съ което искала да ѝ се отпустне помощъ отъ 40,000 лв.

На молбата на Комисията, Народното събрание този пътъ не се отзовало. Презъ 1888 г. Столичната община предвидѣла по текущия си бюджетъ 5,000 лв. помощъ за доизкарването на паметника, а Комисията направила последенъ апелъ къмъ градскитѣ общини: или да събератъ пари и ги изпратятъ, или да откажатъ. На този апелъ се отзовали само 4—5 общини, отъ които най-значителна сума постъпила отъ Русе—500 лв.

Презъ м. декемврий с. г. Столичниятъ общински съветъ, при кметъ Димитъръ Петковъ, въ желанието си да се свърши по-скоро постройката на паметника, отъ своя страна се обърналъ съ молба за помощъ до Председателя на Народното събрание, като въ молбата си подчертавалъ, че до тази дата Комисията била похарчила около 35,000 лв. и имала задължения отъ около 15,000 лв.

Петото Народно събрание, 2-ра редовна сесия, 45-то заседание, удовлетворило молбата на Градския съветъ, като на 18 декемврий отпустнало 20,000 лв. за доизкарването на паметника.

Презъ сѣщия м. Столичниятъ общински съветъ, по искането на кмета Димитъръ Петковъ, решилъ да се отнематъ правата на Комисията и за въ бждеще да се разпореджа съ паметника само Софийската община. Това си решение той съобщилъ мотивирано на Комисията въ началото на изтеклата година.

По бюджета си за 1889 г. Столичната община сѣщо предвидѣла помощъ отъ 5,000 лв. за доизкарването на паметника¹⁾. Съ тази сума задълженията по него били погасени и работата продължила.

Когато, обаче, паметникътъ е билъ изкаранъ до обелиска (пирамидата), сръдствата наново се изчерпили. Тогава, по предложение на кмета Димитъръ Петковъ, Общинскиятъ съветъ взелъ решение да се отпустнатъ 9,559⁸⁰ лв. за направата на обелиска, като работата се отдаде по доброволно съгласие на предприемача Перукети, и се излѣе медалиона на Левски отъ бронзъ, съобразно съ проекта.

¹⁾ По това време Столичната община, въпрѣки голѣмото си желание да ликвидира часъ по-скоро съ паметника, не е можала да предвиди по-голѣми помощи, понеже столицата се е благоустроявала усилено: само за направата на Львовия мостъ въ бюджетитѣ си за 1888 и 1889 г., общината била предвидѣла кредити отъ 115,000 лв. I

Обелискътъ билъ привършенъ отъ Перукети презъ м. юний с. г.

Съ други думи, каменодѣлицътъ-приемачъ Абрамо Перукети е работилъ каменната частъ на паметника съ известни прекъсвания отъ края на 1885 г. до сръдата на 1890 г.

Следъ това, до окончателното приемане на паметника отъ натоварената за целта комисия, което станало на 22 юний 1891 г., били направени последователно и останалитѣ работи: тротоаръ, почистване на пирамидата и фугуване на междинитѣ съ циментовъ разтворъ; почистване на главния корнизъ, поправка и лустросване на всички развалени части; фугиране на стѣпалата и тротоарнитѣ плочи и бордюри; поставяне на бронзовия барелефъ на Левски; поставяне на синджири¹⁾ (вериги) и кандилабри; боядисване и бронзиране на металическитѣ работи и др. Тротоарътъ на паметника билъ направенъ за смѣтка на Столичната община; бронзовиятъ барелефъ на Левски е билъ излѣнъ отъ фирмата Ернсъ Кайлъ, Андерзъ Фраузеръ въ Виена; синджири и кандилабри били изработени и монтирани отъ виенската фирма Р. Вагнеръ, а боядисването и бронзирането на металическитѣ работи било извършено отъ софийската фирма Дюубрава & Летцтеръ.

Прочее, за паметника на Левски, започнатъ презъ есенята на 1878 г., завършенъ окончателно къмъ сръдата на 1891 г., а откритъ тържествено презъ 1895 г., е изразходена една сума отъ около 75,000 лева: златни, отъ които 40,000 лв. сѣждени отъ държавата, надъ 30,000 лв. отъ Софийската община и останалата незначителна частъ събрана отъ волни помощи и дарения отъ общини, частни лица, учреждения и др.

По своето устройство паметникътъ на Василъ Левски, който се издига въ една отъ най-хубавитѣ и централни части на София и вѣчно ще напомня на пѣтника за величавия духъ на първия апостолъ на българската свобода, е архитектуренъ. Като на незначителна скулптура на него може да се посочи на: бронзовия медалионъ на Апостола, нѣколкото бюкрана (волски черепи), знамена, розети, синджири и др.

Цѣлиятъ наметникъ е направенъ отъ сивъ боянски гранитъ — отчасти полиранъ, отчасти не — и има около 13 м. височина.

Корпусътъ му се състои отъ две главни части: четиристенна призма, отрупана, особено въ горната си частъ, съ много корнизи, триглифи и други архитектурни украшения, и слабо пресѣчена на върха четиристенна пирамида.

¹⁾ Въ края на 1935 г., отъ естетична гледна точка и за улеснение на движението, Столичната общинска управа премахна синджириятъ.